

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

DO UŻYTKU
JAWNE

Egz. Nr 1

mjr dypl. Edward WÓJCIK

**CHARAKTERYSTYKA I MOŻLIWOŚCI UŻYCIA
LOTNICTWA MORSKIEGO Z REJONU
PÓŁNOCNO-EUROPEJSKIEGO TDW NA PÓŁNOCNE
OBSZARY NRD I PRL**

(Skrypt)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
TABLICE
033055

W A R S Z A W A

S I E R P I E Ń

1 9 6 8

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

DO UŻYTKU
JAWNE

Egz. Nr 1

mjr dypl. Edward WÓJCIK

**CHARAKTERYSTYKA I MOŻLIWOŚCI UŻYCIA
LOTNICTWA MORSKIEGO Z REJONU
PÓŁNOCNO-EUROPEJSKIEGO TDW NA PÓŁNOCNE
OBSZARY NRD I PRL**

(Skrypt)

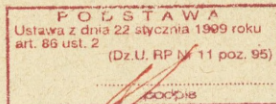
ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
SZTABU GENERALNEGO
033055

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1968

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY RWIAO

JAWNE

.....
Eg. nr. 1

płk dypl. Jerzy LEWANDOWSKI

Prot. prot. 12657

Mjr dypl. Edward WÓJCIK

CHARAKTERYSTYKA I MOŻLIWOŚCI UŻYCIA LOTNICTWA MORSKIEGO
Z REJONU PÓŁNOCNO-EUROPEJSKIEGO TDW NA PÓŁNOCNE OBSZARY
NRD I PRL

/S k r y p t /

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADREMI SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świącickiego
Nr 33055

W S T Ę P

- I. CHARAKTERYSTYKA LOTNICTWA MORSKIEGO USA, W. BRYTANII i NRF.
  - II. ORGANIZACJA LOTNICTWA POKŁADOWEGO.
  - III. SIŁY LOTNICTWA POKŁADOWEGO NA MORZU NORWESKIM I MORZU PÓŁNOCNYM.
  - IV. MOŻLIWOŚCI LOTNICTWA MORSKIEGO.
  - V. ANALIZA MOŻLIWOŚCI UŻYCIA LOTNICTWA MORSKIEGO NA OBSZAR NRD i PRL.
  - VI. TAKTYKA DZIAŁAŃ LOTNICTWA MORSKIEGO.
- Z a k o ń c z e n i e .

W s t e p :

Od drugiej połowy lat pięćdziesiątych aż do chwili obecnej samolot obok atomowych okrętów podwodnych z rakietami Polaris jest podstawowym środkiem walki w siłach morskich.

Po II wojnie światowej lotnictwo pokładowe nabrało szczególnego znaczenia z tego względu, że ruch narodowo-wyzwoleńczy i uniezależnianie się państw od mocarstw zachodnich, powodowały konieczność likwidacji lądowych baz lotniczych na poszczególnych TDW. W tej sytuacji lotniskowce umożliwiły utrzymywanie silnych zgrupowań lotnictwa na podejściach do tych rejonów geograficznych, w których mocarstwa zachodnie utraciły swoje dominujące wpływy, lub też wpływy te zostały poważnie ograniczone.

Znaczenie lotnictwa morskiego dla mocarstw zachodnich po II wojnie światowej, uwidoczniła w całej pełni amerykańska agresja w Korei /1950 - 1953/. Gdy w czasie tej agresji, wojska amerykańskie zostały zepchnięte na przyczółek w rejonie Pusanu i nie było już możliwości wykorzystywania lotnisk, cały ciężar działań powietrznych spadł na lotnictwo morskie. W okresie późniejszym, ze względu na ograniczoną sieć lotniskową koreańskiego TDW, lotnictwo morskie w poważnym zakresie zrealizowało główne zadania działań powietrznych.

W drugiej połowie lat pięćdziesiątych, gdy realnie już określono perspektywy rozwoju okrętów podwodnych z bronią rakietową, pozycja lotnictwa morskiego została częściowo zachwiana. Z jednej strony wskazywano na wzrost możliwości sił morskich przez uzbrojenie ich w atomowe okręty podwodne z bronią rakietową, z drugiej na wrażliwość lotniskowców na zniszczenie. W szerokiej dyskusji nad przydatnością lotniskowców w wojnie jądrowej zwyciężył jednak pogląd, że obok atomowych okrętów podwodnych, są one systemem broni o dużych możliwościach.

Znaczenie lotnictwa morskiego wzrosło znów w doktrynie elastycznego reagowania. Zwiększanie się prawdopodobnych ognisk konfliktów zbrojnych, w sytuacji, gdy jest niezmiernie trudno utrzymywać we wszystkich rejonach silne zgrupowania lotnicze, zwiększa rolę i znaczenie lotnictwa morskiego.

Wynika to z faktu, że skoncentrowane lotnictwo morskie na określonych akwenach morskich, może znacznie szybciej wejść do działań wojennych niż siły powietrzne, które ~~trzeba~~ przebazowywać na duże odległości, a w rejonie działań zabezpieczyć dla nich odpowiednią sieć lotniskową.

Dobitnym przykładem dużej roli lotnictwa morskiego jest amerykańska agresja w Wietnamie. W początkowej fazie tej agresji, przy ograniczonej sieci lotniskowej w W. Południowym i Syjamie główny ciężar działań powietrznych przypadł lotnictwu morskemu 7 Floty. Tylko w ciągu 6 miesięcy 1965 roku samoloty z lotniskowca Oriskany wykonały 12000 s/l i zrzuciły ponad 16000 ton bomb. Od 1965 roku Stany Zjednoczone rozbudowały szereg baz w Wietnamie Południowym i Syjamie, lecz mimo tego około 50 % samolotów na DRW wykonuje lotnictwo morskie.

W warunkach europejskiego teatru wojny lotnictwo morskie może odegrać bardzo ważną rolę. Europę otaczają z trzech stron wielkie akweny morskie, na których przeciwnik posiada znaczne siły lotnictwa morskiego.

Północnoeuropejski TDW - lewe skrzydło ETW^o posiada bardzo ważne znaczenie dla Paktu NATO. Z drugiej strony na tym teatrze działań wojennych jest bardzo mało jednostek lotniczych sił powietrznych. Ograniczona sieć lotniskowa uniemożliwia bazowanie na tym TDW większej ilości lotnictwa. W tej sytuacji w działaniach powietrznych północnoeuropejskiego TDW lotnictwo sił morskich odgrywać będzie decydującą rolę.

Lotnictwo morskie może prowadzić działania bojowe w trzech podstawowych zakresach:

- w operacjach morskich;
- w operacjach desantowo-morskich;
- podczas wsparcia działań sił lądowych na nadmorskich kierunkach strategicznych.

Niniejsze opracowanie zajmuje się możliwością użycia lotnictwa morskiego północnoeuropejskiego TDW, na korzyść działań sił lądowych NATO, prowadzących działania na nadmorskim kierunku strategicznym. Użycie lotnictwa w morskich operacjach, rozpatruje się tutaj tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zrozumienia głównego tematu.

I. CHARAKTERYSTYKA LOTNICTWA MORSKIEGO USA. W. BRYTANII i NRF

Główną siłą współczesnego lotnictwa morskiego jest lotnictwo pokładowe bazujące na lotniskowcach uderzeniowych. W siłach zbrojnych NATO lotniskowcami uderzeniowymi dysponują Stany Zjednoczone i W. Brytania^{x/}. NRF posiada tylko lotnictwo morskie bazujące na lądzie czyli tzn. lotnictwo bazowe.

Pokładowe lotnictwo morskie USA

Siły morskie USA dysponują obecnie 16 lotniskowcami uderzeniowymi, na których bazuje około 1500 samolotów. Ogólne zestawienie danych taktyczno-technicznych lotniskowców - tabela.

Dane taktyczno-techniczne	T y p y			
	Oriskany	Midway	Forrestal	Enterprise
	CVA-14, CVA-19, CVA-31, CVA-34, CVA-38	CVA-41 CVA-42	CVA-59, CVA-60 CVA-61 do 66	
1	2	3	4	5
Ilość	6	3	6	1
Wyporność:				
- standartowa	33000 ton	50000 ton	60000 ton	75000 ton
- bojowa	42000 ton	62000 ton	76000 ton	85000 ton
Wymiary:				
- długość	273 m	296,90 m	318 m	331,60 m
- szerokość	58,30 m	64,00 m	76,8 m	76,80 m
Moc maszyn /KM/	150000	212000	260000	300000
Pokład startowy:				
- osiowy	268 m	290 m	310 m	325 m
- skośny	165 m	175 m	210 m	225 m
Hangary:				
- długość	219 m	225 m	234 m	240 m
- wysokość	5,3 m	5,3 m	7,6 m	7,6 m
- szerokość	28 m	28 m	30 m	30 m
Katapulty	2 parowe	3 parowe	4 parowe	4 parowe
Zasięg pływania	11000 Mm	14300 Mm	5000 Mm	100000 Mm
Artyleria	7x127 mm	10x127 mm	8x127 mm	-
Pociski rakietowe	-	-	2 podwójne wyrzutnie Terrier	2 podwójne wyrzutnie Terrier
Prędkość/węzłów/	32	31	34	35
Ilość samolotów ogółem:	72	80	85-90	100-120
- nosicielei BJ	39	44	48	60
Zapasy bomb jądrowych	108	132	144	180

x/ Lotniskowcami uderzeniowymi dysponuje również Francja.

Na lotniskowcach uderzeniowych bazują: ciężkie samoloty szturmowe, samoloty szturmowe, myśliwskie i rozpoznawcze.

Ciężkie samoloty szturmowe są podstawowymi nosicielami broni jądrowej. Od 1955 roku podstawowym typem samolotów szturmowych był samolot A-3 występujący w różnych wersjach: A-3A, RA-3B, EA-3B. Obecnie samoloty te są wycofane z uzbrojenia, wprowadza się nowy typ A-5 w wersjach A-5A, A-5B i RA-5C. Samoloty szturmowe. Głównym ich przedstawicielem jest samolot typu A-4 Skyhawk. Do roku 1970 w miejsce samolotów typu A-4 wejdą w uzbrojenie nowe samoloty szturmowe A-7A Corsair-2. W tej grupie samolotów Amerykanie wykorzystują jeszcze stary typ samolotu A-1 Skyraider /tłokowy/, lecz jest on wycofywany z uzbrojenia i zastępowany przez samolot szturmowy A-6A Interdudent i EA-6A rozpoznania radioelektronicznego.

Samoloty myśliwskie są reprezentowane przez siedem podstawowych typów: F-1 Fury, F-3 Demon, F-4 Phantom II, F-6 Skyray, F-8 Crusader, F-9 Cougar i F-11 Tiger. Wiele z wymienionych typów samolotów wycofuje się z uzbrojenia, a zasadniczy park stanowią F-4B Phantom i F-8A Crusader.

Samoloty rozpoznawcze bazujące na lotniskowcach występują w wersjach rozpoznania fotograficznego RF-4B, RF-8A oraz radioelektronicznego EA-3B, EA-1E, EA-6A, E-2A.

Występująca obecnie duża różnorodność typów samolotów w lotnictwie morskim USA, ulegnie radykalnej poprawie po zrealizowaniu planu pięcioletniego /1968-1972/. Wówczas głównymi typami samolotów bojowych będą: F-111, F-4B i F-8. zorganizowane w 12 skrzydeł A-6 i A-7 również zorganizowane w 12 skrzydeł. Dane taktyczno - techniczne samolotów - załącznik nr 1.

Pokładowe lotnictwo morskie W. Brytanii

Siłki morskie W. Brytanii rozporządzają 6 lotniskowcami uderzeniowymi oraz 3 eskadrami ciężkiego lotnictwa szturmowego i szturmowo-rozpoznawczego, 3 eskadrami lotnictwa szturmowego i 3 eskadrami lotnictwa myśliwskiego.

Zgodnie z założonym programem W. Brytania po opuszczeniu baz wojskowych na wschód od Suez zrezygnuje z lotniskowców uderzeniowych. W 1971 roku planuje się wycofanie z linii lotniskowca "Hermes" a w 1972 "Eagle" i "Ark Royal". Do końca 1975 roku wszystkie lotniskowce uderzeniowe mają wyjść z linii i będą demontowane

lub przerabiane na lotniskowce desantowe. Samoloty pokładowe
 przejmą siły powietrzne.

Ogólne zestawienie danych taktyczno-technicznych lotniskowców-tabela.

Wyszczególnienie	Ark Royal	Centaur	Hermes	Victorius	Eagle	Magnificent
Wyporność /w t./	53340	27000	28000	35000	54000	19550
Długość kadłuba /m/	223	201	201	229	223	195
Szerokość /m/	48,9	38	45	45	48	34,5
Długość pasa /m/	240	220	220	228	240	210
Długość pasa skośn.	170	-	160	135	200	-
Katapulty	2	2	2	2	2	2
Moc maszyn /KT/	152000	73000	78000	110000	152000	42000
Prędkość /węzły/	31,5	29,5	28	31	31,5	24,5
Uzbrojenie	8x114,3 32x40	20x40	10x40	12x76	16x114,3 58x40	30x40
Liczba samolotów:						
- ogółem	50-60	45	40	54	60	34-48
- średnio	36	36	30	36	36	30
- nosicieli BJ	12	7	8	12	12	-
Zapasy bomb jądrowych	30		30	30	30	

Na brytyjskich lotniskowcach uderzeniowych bazują:

- ciężkie samoloty szturmowe nosiciele broni jądrowej typu NA-39 Buccaneer MK.1 i MK2;
- samoloty myśliwskie i myśliwsko-szturmowe do działań dziennych typu Scimitar;
- samoloty myśliwskie do działań w różnych warunkach meteorologicznych Sea Wixen.

Ponadto w zamówionej w USA partii samolotów Phantom F-4 około 50 sztuk występować będzie w wersji F-4K dla lotnictwa pokładowego. Samoloty te w pierwszej kolejności będą bazować na lotniskowcu Ark Royal, który w 1967 podany został częściowej modernizacji. Dane taktyczno-techniczne samolotów pokładowych sił morskich W. Brytanii - załącznik nr. 1

Lotnictwo morskie NRF

Lotnictwo morskie NRF jest lotnictwem bazowym. Jest wyposażone w około 210 samolotów i śmigłowców i zorganizowane jest w dywizję lotnictwa morskiego w składzie pięciu skrzydeł:

- 1 SLMorsk. wyposażone w 46 samolotów F-104 G;
- 2 SLMorsk. wyposażone w 46 samolotów F-104 G;
- 3 SLMorsk. wyposażone w 20 samolotów typu Breguet 1150 przeznaczone do wykrywania i zwalczania okrętów podwodnych;
- 4 SLMorsk. - organizowane;
- 5 SLMorsk. wyposażone w 8 samolotów amfibii Albatros, 15 śmigłowców Sikorsky - ratownictwa morskiego, 6 samolotów Prebroke i 15 samolotów Do - 27 przeznaczone do celów łączności i transportu.

1 Dywizja lotnictwa Morskiego NRF bazuje w rejonie Szleszwig Holsztynu na lotniskach: Jegiel, Eggebek, Kil-Cuxhaven. Charakterystyka samolotów lotnictwa morskiego NRF - załącznik nr 1.

II. ORGANIZACJA LOTNICTWA POKŁADOWEGO

Lotnictwo pokładowe USA zorganizowane jest w skrzydła lotnicze, które są najwyższymi związkami taktyczno-operacyjnymi przeznaczonymi do działań z lotniskowców uderzeniowych. Ilość skrzydeł lotniczych odpowiada ilości lotniskowców uderzeniowych.

Skład skrzydła lotniczego zależy od pojemności lotniskowców i zadań. Pojemność lotniskowca warunkuje skład ilościowy, a zadania określają skład jakościowy skrzydła lotnictwa pokładowego.

Lotnictwo pokładowe W. Brytanii zorganizowane jest w samodzielne eskadry, które w różnej ilości w zależności od typu i zadań lotniskowców wchodzi w skład grup lotniczych bazujących na lotniskowcach uderzeniowych.

Skład skrzydeł lotniczych na lotniskowcach uderzeniowych

USA

Rodzaj samolotów	Typ lotniskowca							
	Enterprise		Forrestal		Midwaay		Oriskany	
	esk.	stów	esk.	stów	esk.	stów	esk.	stów
Ciężkie s-ty szturm. x/	1	12	1	12	1	8	klucz	3
Samoloty szturmowe x	4	48	3	36	3	36	3	36
Samoloty myśliwskie	2	28	2	28	2	28	2	28
Samoloty rozpozn.	klucz	4	klucz	3	klucz	3	klucz	2
Sty wykryw. r/lok.	klucz	4	klucz	4	klucz	3	klucz	3
Sty rozp.r/elekt. i zakłócenia	klucz	4	klucz	3	klucz	2	-	-
Ogółem samolotów	-	100	-	86	-	80	-	72
W tym NBJ	-	60	-	48	-	44	-	39

x/ Nosiciele broni jądrowej.

Skład grup lotniczych na lotniskowcach W. Brytanii

Typy samolotów	Ilość eskadr	Ilość samolotów na lotniskowcach		
		A.Royal, Eagle, Victorious	Hermes	Centaur
Ciężkie sam.szturm. x	1	12 - 14	8 - 10	-
Myśl. i myśl.-szturm.	1	-	-	6
Myśliwskie	1	12 - 14	10 - 12	8
Rozpoznawcze	klucz	4	4	4
Samolotowce ZOP	1	8	8	8
Razem:	-	36 - 40	30 - 32	26

x/ Nosiciele broni jądrowej

Niżej podano faktyczny skład skrzydeł lotniczych USA bazujących na lotniskowcach 77 zgrupowania uderzeniowego zaangażowanego w Wietnamie - jako przykład.

Nazwa lotniskowca	Nr skrzydła	Skład skrzydła	Typy stów	Ilość stów
Enterprise	14	141 esk.lotnictwa myśl.	F-4B	14
		142 " " "	F-4B	14
		143 esk.szturmowa	F-4B	14
		145 " " "	F-4B	14
		144 " " "	A-1H	14
		? " " "	A-4	9-12
		? " rozpoznawcza	?	6-9
		Razem	-	85-91

1	2	3	4	5
Kitty Hawk	11	111 esk.myśliwska	F-8U	14
		114 " "	F-4B	14
		112 esk.szturmowa	A-4C	14
		113 " "	A-1H	14
		115 " "	A-4D	14
		klucz rozpoznawczy	?	3-6
		Razem	-	73-76
Oriskany	16	161 esk. myśliwska	F-4B	14
		162 " "	F-8U	14
		163 esk.szturmowa	A-4	14
		164 " "	A-6	14
		165 " "	A-6	14
		klucz rozpoznawczy	?	3-6
		Razem	-	73-76
Bon Homme Richard	19	191 esk.myśliwska	F-8U	14
		194 " "	F-8U	14
		192 esk.szturmowa	A-4C	14
		195 " "	A-4D	14
		196 " "	A-6	14
		klucz rozpoznawczy	?	3-6
		Razem	-	73-76

Na brytyjskich lotniskowcach uderzeniowych skład grup lotnictwa pokładowego i ich wyposażenia jest następujące:

Nazwa lotniskowca	Skład grupy lotniczej	Typy s-tów	Ilość s-tów
Ark Royal lub Eagle lub Victorious	esk. szturmowa	Buccaner MK-2	12-14
	esk.myśliwska	Sea Vixen	12-14
	klucz wczesnego wykrywania	Ganet	4
	klucz śmigł.ZOP	Wessex	8
		Razem	36-40
Hermes	esk.szturmowa	Buccaner MK-1	8-10
	esk.myśliwska	Sea Vixen	10-12
	klucz wczesnego wykrywania	Ganet MK-3	4
	klucz śmigłowców ZOP	Wessex	8
		Razem	30-34
Centaur	esk.myśl.szturm.	Seimitar	6-8
	esk.myśliwska	Sea Vixen	8
	klucz wczesnego wykrywania	Ganet MK-3	4
	klucz śmigł.ZOP	Wessex	8
		Razem	26-28

x/ Na lotniskowcu Royal od drugiej połowy 1969 roku eskadra szturmowa ma być uzbrojona w samoloty F-4K Phantom II.

Lotniskowce uderzeniowe zorganizowane są w zespoły lotniskowców uderzeniowych. Zespół lotniskowców uderzeniowych składa się zazwyczaj z 2 - 3 lotniskowców, działających w ochronie 2 - 3 krążowników, 16 - 24 niszczycieli oraz kilku okrętów podwodnych i dozoru radiolokacyjnego. Każdy zespół dzieli się na 2 - 3 grupy. W skład grupy wchodzi lotniskowiec uderzeniowy, krążownik i 6 - 8 niszczycieli.

SIŁY LOTNICTWA POKŁADOWEGO NA MORZU NORWESKIM I PÓŁNOCNYM

W warunkach pokojowych na akwencie M. Północnego i Norweskiego nie ma zespołów lotniskowców uderzeniowych. Z przeprowadzonych ćwiczeń sił morskich NATO wynika jednak, że na akwenach tych morz są wyznaczone rejony manewrowania zespołów lotniskowców uderzeniowych.^{x/} Z ćwiczeń tych wynika, że lotnictwo pokładowe wykonywało na europejskim TW uderzenia z trzech kierunków, z kierunku M. Norweskiego, M. Północnego i M. Śródziemnego.

Na M. Norweskim przewiduje się rejon manewrowania jednego lub dwóch zespołów uderzeniowych USA, w składzie trzech lotniskowców. Koncepcja dwóch zespołów uderzeniowych powstała z chwilą wprowadzenia do linii lotniskowca Enterprise, którego użycie przewiduje się w ramach jednego samodzielnego zespołu, w ochronie krążownika CGN9 Long Beach i fregaty Bainbridge, oraz innych okrętów.^{xx/} Przy założeniu, że zespół ten znajduje się u wschodnich wybrzeży USA, może on przejść na M. Norweskie w ciągu 5 dni, z natychmiastową gotowością do rozpoczęcia działań. Drugi zespół, w składzie dwóch lotniskowców i okrętów ochrony, może przejść z rejonu wschodnich wybrzeży USA na M. Norweskie w ciągu 7 dni, lecz musi on przed rozpoczęciem działań uzupełnić paliwo, co pochłonie około 1 - 2 dni.

Na M. Północnym planuje się rozwinięcie jednego brytyjskiego zespołu lotniskowców uderzeniowych, w składzie dwóch lotniskowców i okrętów ochrony. Na rozwinięcie tego zespołu potrzeba dwóch dni. Trzeci lotniskowiec brytyjski może dołączyć do zespołu tylko w przypadku szczególnej konieczności i nie wcześniej jak za 10 - 14 dni.

x/ Rejony manewrowania lotniskowców uderzeniowych są to te obszary morskie skąd planuje się użycie lotnictwa pokładowego do wykonania zadań bojowych.

xx/ Nie wyklucza się możliwości użycia tego lotniskowca w ramach jednego ogólnego zespołu uderzeniowego.

Wychodząc z założenia, że rozwinięcie zespołów lotniskowców uderzeniowych odbędzie się z rejonu wschodnich wybrzeży USA i wód metropolii /W.Bryt./ to osiągną one gotowość do działań bojowych z rejonu M. Północnego i M. Norweskiego w następującym czasie /tabela/.

Wyszczególnienie	Czas przejścia i osiągnięcia gotowości bojowej w rejonie		Ilość samolotów	
	M. Północnego	M. Norweskie	ogółem	NBJ
Zespół lotniskowców uderzeniowych W.Bryt. -2 lotniskowce	2 dni	-	72 - 80	24-28
Samodzielny zespół uderzeniowych USA - 1 lot.Enterprise	-	5 dni	100	60
Zespół lotniskowców uderzeniowych USA - 2 lotniskowce	-	8-9 dni	170	90-96
Trzeci lotniskowiec uderzeniowy W.Bryt.	10-14dni	-	26	-
Razem w ciągu	- 5 dni		172-180	84-88
	- 9 dni		342-350	174-180
	- 14 dni		368-376	174-180

Do wymienionych wyżej się dochodzi jeszcze morskie lotnictwo bazowe NRF, w ilości około 100 samolotów bojowych F-104G i Brequet 1150.

W analizie możliwości użycia pokładowego lotnictwa USA na SETDW nie można pominąć jeszcze jednego zespołu lotniskowców uderzeniowych, który może być rozwinięty w rejonie Zatoki Biskajskiej lub na podejściach do Kanału La Manche, którego jednym z zadań może być działanie na kierunku Centralnej lub Północnej Grupy Armii.

IV. MOŻLIWOŚCI LOTNICTWA POKŁADOWEGO USA i W.BRYTANII ORAZ MORSKIEGO NRF

Siły i możliwości lotnictwa pokładowego nie można mierzyć tylko ilością lotniskowców. Rozpatrując jego rzeczywiste możliwości bojowe i operacyjne należy wyraźnie rozróżnić poszczególne typy lotniskowców. Uwzględniając np. warunki hydrometeorologiczne

giczne Morza Norweskiego, należy wziąć pod uwagę, że lotniskowce typu Forrestal mogą operować przez 345 dni w roku tzn. przez 96 % dni, natomiast lotniskowce typu Oriskany i brytyjskie tylko przez 220 dni w roku czyli przez 60 % dni w roku.

Stale różnice, a więc niezależnie od rejonu działań występują w pojemności i zdolności operacyjnej lotniskowców. Przyjmując pojemność, czyli maksymalną zdolność bazowania lotnictwa na lotniskowcu Oriskany za 100 % to procentowy wzrost pojemności nowszych lotniskowców jest następujący:

- lotniskowce typu Midway o 14 %;
- lotniskowca typu Forrestal o 20 %;
- lotniskowca typu Enterprise o 60 %.

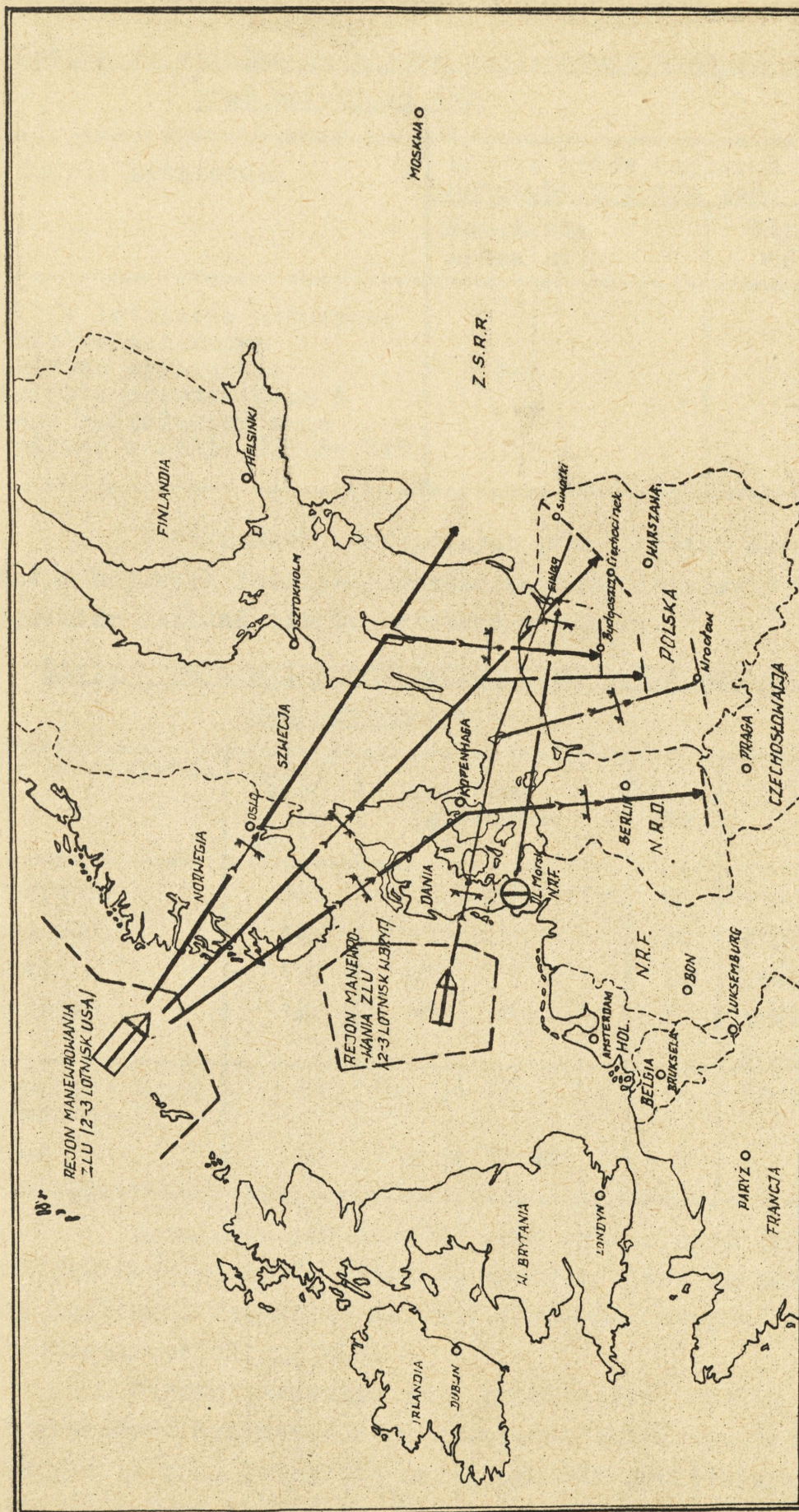
Zespoły lotniskowców uderzeniowych prowadzą działania bojowe z pozycji manewrowej. W ciągu jednej doby zespół może manewrować w promieniu 500 - 600 Mm. Rejony manewrowania są odległe od wybrzeży przeciwnika o 150 - 200 km lub bliżej jeżeli obszar morski przylega do własnego wybrzeża np. tak jest w warunkach M. Północnego i M. Norweskiego. Lotnictwo pokładowe może wykonywać zadania bojowe, jeżeli siła wiatru nie przekracza 6 stopni, a stan morza jest nie większy jak 5 stopni w skali Beauforta.

Możliwości startu s-tów z lotniskowców

Typ lotniskowca	Czas startu			
	pojedynczy samolot	eskadra 12-14 s-tów	dwie eskadry 24-28 s-tów	cztery eskadry 48-56 s-tów
Enterprise	15 sek.	3-4 min.	7 min.	15 min.
Forrestal	15 sek.	4-5 min.	9-10 min.	19 min.
Midway	21 sek.	5-6 min.	10-12 min.	ok. 20'
Oriskany i lotniskowce brytyjskie	32 sek.	6-7 min.	14 min.	-

Łądowanie samolotów na lotniskowcach wymaga znacznie więcej czasu niż start. Samoloty lądują pojedynczo w odstępach 35-90 sek. np. lądowanie dwóch eskadr na lotniskowcu typu Oriskany wynosi 63 minuty, Midway 58 minut, a Forrestal i Enterprise tylko po 48 min.

MOŻLIWOŚCI LOTNICTWA MORSKIEGO W DZIAŁANIACH NA OBSZAR N.R.D. I PRL.*

*GŁĘBOKOŚĆ DZIAŁANIA LOTNICTWA OKREŚLONO W WYRÓŻNIENIACH WYŻSZA DO DPL. PRZECIWIENIKA NA WYSOKIM PUŁAPIE A W OBSZARZE DPL. LOTNICTWA DZIAŁA NA NISKIM PUŁAPIE.

Wyd. w 5603
 Wsk. - m. p. 0169
 Pz. nr. 0169/NW

Nateżenie działań lotnictwa pokładowego W.Bryt. i USA
oraz morskiego NRF

Rodzaj lotnictwa	Liczba lotów bojowych na załogę samolotu w ciągu doby	
	Nateżenie normalne	Nateżenie podwyższone
Ciężkie lotnictwo szturmowe	1	1,5
Lotnictwo szturmowe	1	2
Lotnictwo myśliwskie	1-2	3
Lotnictwo rozpoznawcze i dozoru radiolokacyjnego	1	2
Lotnictwo morskie NRF/F-104G	2	3-4

W warunkach szczególnych przez krótki okres czasu działań bojowych lotnictwo pokładowe może działać z większym natężeniem działań niż to wykazano w tabeli.

Liczba nosicieli broni jądrowej na lotniskowcach i zapas bomb jądrowych

Typ lotniskowca	Zapasy bomb jądrowych	Moc bomb jądrowych	Ilość NBJ	Typy NBJ
Enterprise	180	Od 0,5 do 1850 KT	60	RA-5C, A-6, F-4
Forrestal	144	- " -	48	A-3B, A-6, F-4
Midway	132	- " -	44	A-6, A-3, A-4
Oriskany	108	- " -	39	A-4C, A-3, F-4 F-4B, A-3, A-4
Eagle, Ark Royal Victorious	30	Do 50 KT	12	Buccaneer i F-4K
Hermes	20	1 x do 50 KT	8	

Lotnictwo morskie NRF może wykorzystać jako nosicieli broni jądrowej samoloty F-104 G, których jest łącznie 92 sztuki. Bomby jądrowe, lotnictwo morskie NRF może otrzymać od dowódcy północno-europejskiego TDW.

Ważnym zagadnieniem w problematyce możliwości lotnictwa jest głębokość działań. Typy samolotów lotnictwa pokładowego USA i W.Brytanii oraz lotnictwa morskiego NRF umożliwiają wykorzystanie uderzeń w promieniu /tabela/.

Taktyczne promienie działania lotnictwa morskiego

Typ samolotu	Taktyczny promień działania	
	na wysokim pułapie	na niskim pułapie
1	2	3
A-1H Skyraider	1700 km	1200 km
A-3B Skywarrior	2250 km	1500 km
A-4C Skyhawk	1600 km	1100 km
RA-5C Vigilante	1700 km	1200 km
A-7A Corsair-2	2500 km	1700 km
F-4B Phantom II	1450 km	ok. 1000 km
Buccaneer	1600 km	1100 km
F-104 Starfighter	1200 km	600 - 700 km

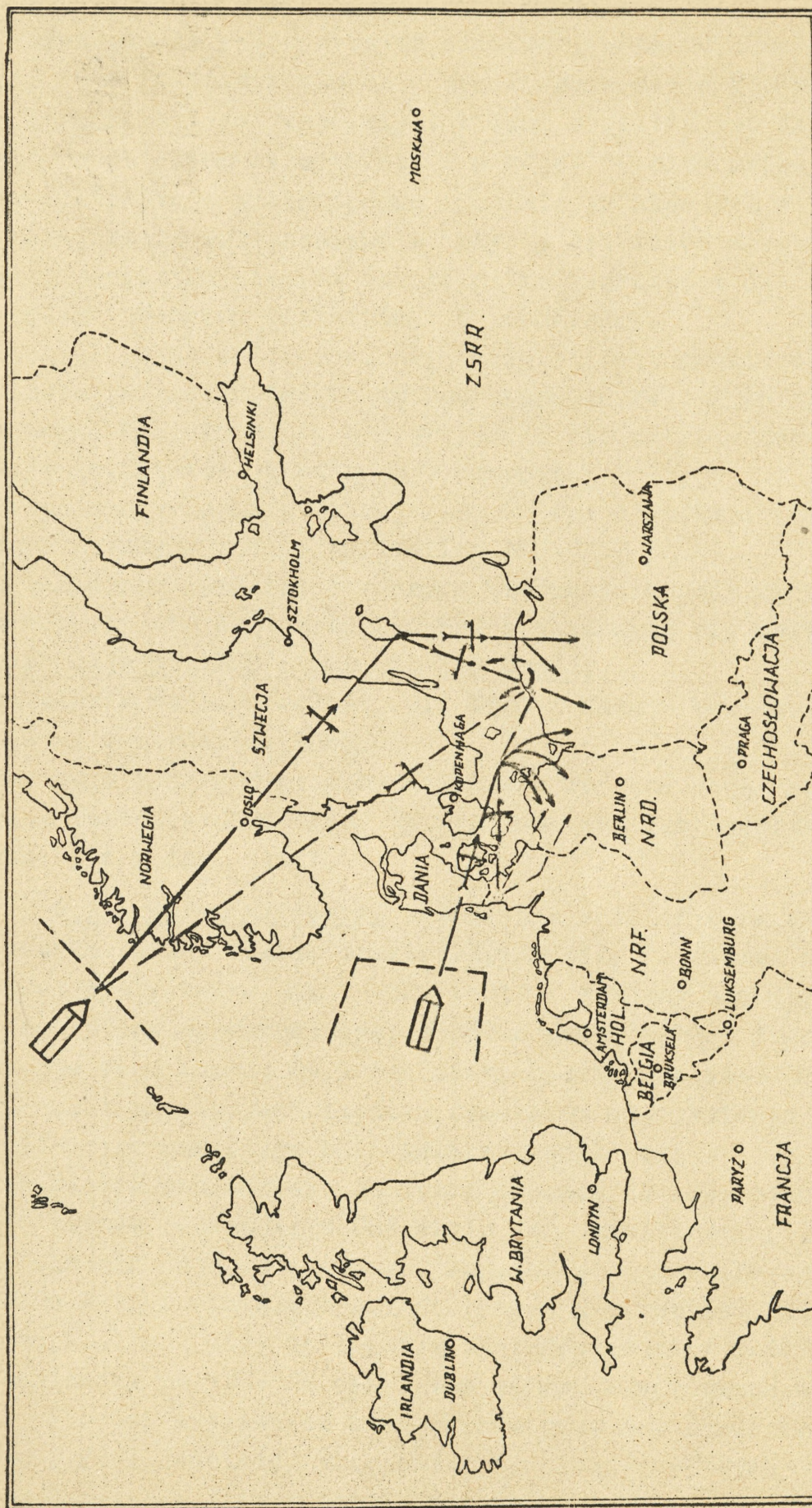
Na schemacie nr 1 przedstawiono przybliżone rubieże określające na jaką głębokość może działać lotnictwo morskie NRF oraz pokładowe USA i W. Brytanii z M. Północnego i Norweskiego.

Głębokość działań lotnictwa pokładowego może być znacznie zwiększona przy zastosowaniu manewru polegającego na tym, że po wykonaniu zadań, samoloty mogą lądować na lotniskach pośrednich w NRF, Danii lub Norwegii skąd po uzupełnieniu paliwa powrócą na lotniskowce. W tym wypadku zwiększy się głębokość działań lecz zmniejszy ilość nalotów na dobę.

ANALIZA MOŻLIWOŚCI UŻYCIA LOTNICTWA MORSKIEGO NA OBSZAR NRD i PRI

Zakres użycia lotnictwa morskiego na kierunku nadmorskim zależy głównie od tego w jakim stopniu będzie ono zaangażowane w operacjach morskich tj. przeciwko siłom morskim przeciwnika na morzu. Głównym przeznaczeniem zespołów lotniskowców uderzeniowych USA na M. Norweskim jest blokada wyjścia sił morskich ZSRR szlakiem północnym na Ocean Atlantycki i M. Północne. Zespół lotniskowców uderzeniowych W. Brytanii jest głównie przeznaczony do blokady i niszczenia połączonych sił floty bałtyckiej. Jak wynika z powyższego ofensywność działań sił morskich Układu Warszawskiego, a przez to zaangażowanie lotnictwa morskiego państw NATO, rzutować będzie zasadniczo na zakres jego użycia na lądzie, na korzyść wojsk NATO działających na nadmorskim kierunku strategicznym.

OGÓLNY SCHEMAT NALOTU LOTNICTWA MORSKIEGO /WARIANT/

LEGENDA

- NALOT GŁÓWNYCH SIŁ
- - - NALOT POZORYNY

Wsk. 4 95 623
 Dł. 4 101 1 101
 Pz. nr 0347/72

Przeciwnik rozpoczynając działanie wojenne może pójść na to, że w pierwszym napadzie powietrznym użyje główne siły lotnictwa morskiego /wspólnie z siłami powietrznymi NATO/ przeciwko obiektom na wybrzeżu i w głębi, a siły morskie na morzu potraktuje drugorzędnie i będzie je niszczył w następnej kolejności. Taka koncepcja użycia lotnictwa morskiego przez przeciwnika stwarza bardzo silne zagrożenie dla NRD i PRL z kierunku północno-zachodniego i północnego.

Analizując możliwości użycia lotnictwa morskiego na omawianym obszarze należy też wziąć pod uwagę charakter konfliktu zbrojnego. W opracowaniu tym przyjmuje się przykładowo trzy rodzaje konfliktów zbrojnych w Europie.

1. Organiczny konflikt zbrojny, w którym działania wojenne ogranicząby się do terytorium NRD.
2. Ograniczony konflikt zbrojny, w którym działania lądowe ogranicząby się do terytorium NRD a działania sił powietrznych objęłyby NRD i PRL lub jej część.
3. Działania wojenne całości sił NATO i Układu Warszawskiego obejmujące również ZSRR.

W pierwszym i drugim wypadku działania wojenne mogą być prowadzone z zastosowaniem broni konwencjonalnej lub jądrowej. Tej ostatniej w różnej skali.

W pierwszym wariantcie przeciwnik może użyć do wykonania pierwszego napadu powietrznego, główne siły lotnictwa morskiego NRF oraz pokładowego USA i W. Brytanii i wykonać uderzenie z kierunku północno-zachodniego i północnego na NRD. Angażując do wykonania tego napadu 85 % posiadanych sił, przeciwnik może wykonać nalot następującą ilością samolotów uderzeniowych :

- z lotnictwa morskiego NRF około 95 samolotami;
- z lotnictwa pokładowego W. Brytanii około 36 samolotami;
- z lotnictwa pokładowego USA około 140 samolotami.

Łącznie daje to około 280 samolotów uderzeniowych, z czego około 90 % to nosiciele broni jądrowej. W warunkach działań konwencjonalnych siły te umożliwiają sformowanie 10-20 grup uderzeniowych po 14 - 28 samolotów każda. W warunkach użycia broni jądrowej możliwości sformowania grup nosicieli broni jądrowej /2-4 samoloty/ znacznie przewyższają potrzeby wynikające z działania na terytorium NRD.^{x/}

x/ Wynika to z tego, że w wypadku użycia broni jądrowej główne uderzenie wykonują taktyczne siły powietrzne NATO i broń raketowa.

W drugim wariantcie przeciwnik może użyć do wykonania pierwszego napadu powietrznego główne siły lotnictwa morskigo według następującej koncepcji:

- lotnictwo morskie NRF i pokładowe W. Brytanii na obszar północny NRD;
- lotnictwo pokładowe USA z rejonu M. Norweskiego na obszar PRL w celu wyeliminowania lotnictwa uderzeniowego, które mogłoby oddziaływać z tego obszaru na siły lądowe rozwijające operację na opanowanie NRD.

Działając wg tej koncepcji przeciwnik może wykonać nalot na NRF z kierunku północnego i północno - zachodniego siłami około 120 samolotów tj. 10 grupami w składzie po 12 samolotów i na terytorium PRL siłami 140 samolotów tj. 10 grupami w składzie po 14 samolotów. W działaniach z użyciem broni jądrowej ilość grup może wzrosnąć o 100 %.

W trzecim wariantcie przeciwnik do wykonania pierwszego napadu powietrznego może działać wg następującej koncepcji:

- lotnictwem morskim NRF na terytorium NRD;
- lotnictwem pokładowym W. Brytanii i 50 % sił lotnictwa pokładowego USA na terytorium PRL a pozostałymi siłami na terytorium ZSRR.

Działając według tej koncepcji może on na kierunku NRD wykonać nalot około 8 grupami a na kierunku PRL 5 - 7 grupami lotnictwa uderzeniowego. Z użyciem broni jądrowej ilość grup może wzrosnąć o około 100 %.

Po wykonaniu pierwszego napadu powietrznego /1-2 naloty/ przeciwnik będzie musiał przenieść główny wysiłek działań lotnictwa na niszczenie sił morskich na morzu, jak również w bazach morskich. Konieczność taka może nie zaistnieć w wypadku szczególnej bierności działania sił morskich przeciwnika. Przykładem takiej bierności jest działanie sił morskich państw arabskich w agresji Izraela w czerwcu 1965 roku.

Główny wniosek jaki można wyciągnąć z dotychczasowej analizy problemu to fakt, że do czasu gdy działania na omawianych akwenach morskich nie rozwiną się w pełni, przeciwnik może główne siły lotnictwa morskigo N.F, pokładowego, brytyjskiego i amerykańskiego na Morzu Północnym i Norweskim, skierować na wykonanie uderzeń w nadmorskim pasie terytorium NRD i PRL.

Najbardziej sprzyjającym momentem do wykonania takiego uderzenia jest pierwszy niespodziewany napad powietrzny, którym przeciwnik może rozpocząć określony rodzaj wojny.

TAKTYKA DZIAŁAŃ LOTNICTWA MORSKIEGO

W zależności od wypadkowej czynników rzutuujących na taktykę działań lotnictwa będzie ona w każdym wypadku różna. Stąd też nie należy jej sprowadzać do szablonu.

Jednym z ważnych czynników przy analizie tego zagadnienia jest określenie prawdopodobnych kierunków nalotów. Przy wykonaniu nalotów pozornych na kierunkach najbardziej dotychczas wdrażanych u nas w procesie szkolenia, przeciwnik może wykonać nalot głównymi siłami na NRD i PRL z kierunku północnego i północno-wschodniego /schemat nr 2/.

Innym ważnym zagadnieniem jest sposób pokonania obrony przeciwlotniczej. W tym zakresie przeciwnik /głównie USA/ wykorzystując obszar powietrzny nad M. Bałtyckim, może zastosować bardzo silne zakłócenia elektroniczne. Zakłócenia te mogą wykonywać załogi samolotów USA lub W. Brytanii nawet w wypadku gdyby działania wojenne prowadziły tylko siły zbrojne NRF. Oprócz tych samolotów, które mogą stosować zakłócenia z rejonu M. Bałtyckiego, zakłócenia też będą wykonywane przez samoloty znajdujące się w ugrupowaniu grup uderzeniowych a wyposażone w urządzenia QRC-160 i inne.

Profil lotu lotnictwa morskiego będzie zależał od odległości do obiektu ataku i charakteru obrony przeciwlotniczej. Biorąc pod uwagę, że nasza opł. opiera się głównie na lotnictwie myśliwskim i rakietach przeciwlotniczych, przeciwnik będzie w każdym wypadku dążył do zastosowania maksymalnie niskiego pułapu /100 - 300 m/. W celu wydłużenia taktycznego promienia działania i uzyskania zaskoczenia, do rubieży radiolokacyjnego pola wykrywania, lotnictwo morskie może podejść na średnich wysokościach, a następnie obniżyć lot do małych wysokości i na tych wysokościach do atakowanych obiektów.

Ugrupowanie lotnictwa morskiego zależne jest głównie od charakteru wojny /konwencjonalno-jądrowej/ i obrony przeciwlotniczej. W warunkach działań konwencjonalnych, lotnictwo morskie będzie działało grupami po 18 - 26 samolotów różnych rodzajów

lotnictwa w luźnym ugrupowaniu. W skład każdej z grup wchodzić będą samoloty szturmowo-myśliwskie. Dwa warianty ugrupowania lotnictwa pokładowego w warunkach działań konwencjonalnych przedstawione są na schemacie nr 3 i 4.

Charakterystyczną cechą ugrupowania lotnictwa morskiego w warunkach konwencjonalnych jest tworzenie podgrup o różnym przeznaczeniu: pozorującej obezwładnienia rakiet plot lub artylerii plot, osłony, rozpoznania rezultatów i uderzeniowej.

Przy słabym przeciwdziałaniu OPL przeciwnika lotnictwo morskie może w warunkach konwencjonalnych działać mniejszymi grupami /4-8 samolotów/ samolotów uderzeniowych.

W warunkach użycia broni jądrowej lotnictwo morskie działać będzie mniejszymi grupami w składzie od 2 - 6 samolotów. W każdej grupie znajdować się będzie minimum jeden samolot z ładunkiem jądrowym, a pozostałe samoloty spełniać będą funkcję pomocniczą. Mogą to być samoloty z aparaturą zakłóceń elektronicznych, osłony, lub zwalczania środków OPL bezpośrednio w rejonie atakowanego obiektu. W działaniach z użyciem broni jądrowej mogą też działać pojedyncze samoloty nosiciele broni jądrowej.

Z a k o ń c z e n i e

W dotychczasowych rozważaniach i szkoleniu teoretycznym i praktycznym w naszych siłach zbrojnych na kierunku nadmorskim problematyce lotnictwa morskiego poświęcano zbyt mało uwagi. Głównie zajmowano się problematyką działań lotnictwa z 2 i 4 PTSP. Nie pomniejszając zagrożenia jakie stwarzają 2 i 4 PTSP należy w większym zakresie uwzględniać w problematyce taktyczno-operacyjnej na kierunku nadmorskim możliwości silnego oddziaływania lotnictwa morskiego.

Momentami szczególnymi, w których przeciwnik może użyć główne siły lotnictwa morskiego z północno-europejskiego TDW na północne obszary NRD i PRL są: początkowy okres wojny, a głównie pierwszy napad powietrzny, zaczepne działania sił lądowych na kierunku nadmorskim połączone z morsko - powietrzną operacją na wybrzeże i północne obszary NRD i PRL oraz sytuacje, w których

możliwości 2 PTSP będą ograniczone, a konieczne jest silne działanie lotnictwa na omówionym obszarze.

Obrona powietrzna wojsk i OPK północnych obszarów PRL w analizie działań lotnictwa przeciwnika muszą w sposób kompleksowy rozpatrywać w różnych sytuacjach możliwości działań zarówno sił powietrznych NATO jak również lotnictwa morskiego. W podobny sposób muszą być rozpatrywane te zagadnienia przez wojska lądowe planujące manewr operacyjny sił przez północne obszary PRL i NRD.

OPRACOWAŁ:

mjr dypl. Edward WÓJCIK

Wydrukowano w 55 egz.

Egz.nr. 1-50 Bibl.Szk.

Egz.nr.51-55 Sztab Gen.Zarząd II

Wyk. mjr Wójcik

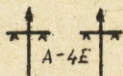
Druk. MB.dn.15.08.68r.

Nr.kz.02168/WW

Kor. H.S.

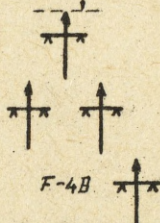
UGRUPOWANIE LOTNICTWA POKŁADOWEGO (WARIANT)

Eqz. nr. ...

Podgrupa obezwładnienia
raket plot.

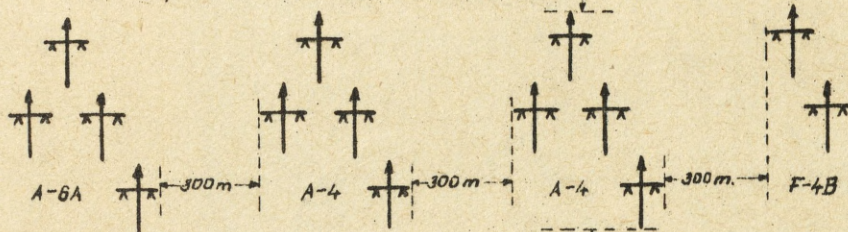
20-40 km
/2-3/

Podgrupa obezwładnienia
artylerii

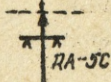
300 m.

Grupa uderzeniowa

Podgrupa ostony

20-40 km
/2-3/

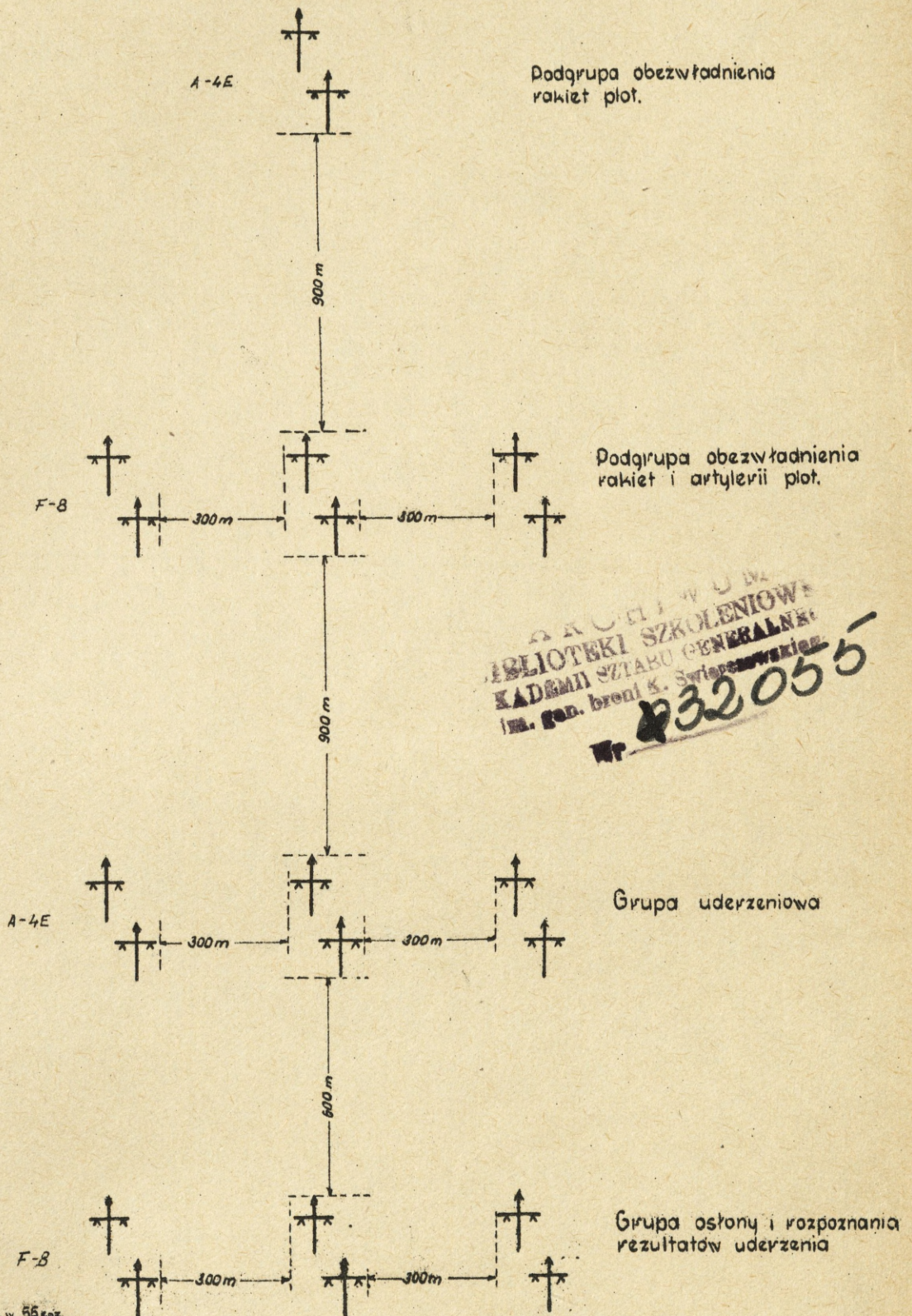

Rozpoznanie rezultatów
działań

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADEMII SZTABU GENERALNEGO
ul. gen. broni K. Świerczewskiego
32055

Wylk. w 55 egz.
Wylk. mjr Wójcik
Pol. nr 02171 / W W

UGRUPOWANIE LOTNICTWA POKŁADOWEGO (VARIANT)

BIBLIOTEKI SZKOLENIOWE
KADREMI SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. breni K. Świerosławskiego
Nr. 432055

Nyk. w 55 egz.
Nyk. mjr W. J. C. K.
Poż. nr 02174/WN